

Sygn. akt II UK 172/14

POSTANOWIENIE

Dnia 16 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku M. R.
przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych w W.
o wysokość emerytury policyjnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 16 grudnia 2014 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 12 listopada 2013 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 listopada 2013 r., III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację wnioskodawcy M.R. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno – Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W. o wysokość emerytury policyjnej. Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia Sądu pierwszej instancji jak i ich ocenę prawną, także co oceny charakteru pełnienia służby przez wnioskodawcę od dnia 15 lipca 1967 r. w wydziale „B” KW MO w K., na stanowisku kierownika zmiany, od dnia 28 lutego 1983 r. w KW MO w B. , od dnia 1 marca 1983 r. w wydziale „B” KW MO w B. na stanowisku kierownika, od dnia 1 stycznia 1988 r. do dnia 31 lipca 1990 r. w wydziale „B” W. w B. na stanowisku naczelnika, wskazując że w jego sytuacji prawnej za każdy rok

pełnienia służby w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1388), emerytura wynosi 0,7% podstawy jej wymiaru (art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 667 ze zm., dalej: ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy), co oznacza, że wysokość emerytury wyliczanej wyłącznie za okresy pełnienia takiej służby może być niższa od 40% podstawy wymiaru tego świadczenia (uchwała Sądu Najwyższego z dnia z dnia 3 marca 2011 r., II UZP 2/11, OSNP 2011 nr 15-16, poz. 210).

Powyższy wyrok zaskarżył w całości skargą kasacyjną pełnomocnik wnioskodawcy, zarzucając naruszenia prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie - art. 15b ust. 1 i 2 w związku z art. 15 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, czego skutkiem było nieuwzględnienie 40 % podstawy wymiaru emerytury po 15 latach służby, art. 15b ust. 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy i przyjęcie na jego podstawie, że art. 14 i 15 ustawy stosuje się odpowiednio ale z pominięciem art. 15 ust. 1 ustawy, oraz art. 15b ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy w związku z art. 2 ust 3 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji (...) i uznanie, że służba wnioskodawcy w okresach pracy od dnia 15 lipca 1967 r. do dnia 15 października 1983 r. w wydziale „B” KW MO w K., oraz od dnia 1 marca 1983 r. do dnia 31 lipca 1990 r. w wydziale „B” KW MO w B. , była służbą w organach bezpieczeństwa państwa.

Pełnomocnik wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji, wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono potrzebą wykładni art. 15b ust. 1 i 2 w związku z art. 15 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu

emerytalnym funkcjonariuszy, oraz występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego i potrzebą wykładni art. 15b ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy w związku z art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji (...) wobec potrzeby wyjaśnienia czy okres służby od dnia 15 lipca 1967 r. do dnia 15 października 1983 r. w wydziale „B” KW MO w K., oraz od dnia 1 marca 1983 r. do dnia 31 lipca 1990 r. w wydziale „B” KW MO w B. , należy traktować jako służbę w organach bezpieczeństwa państwa.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Wstępnie trzeba przypomnieć, że ograniczenia dopuszczalności wnoszenia skargi kasacyjnej wynikają z konstytucyjnej roli Sądu Najwyższego w systemie organów wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst Dz.U. z 2013 r., poz. 499) rolą tego Sądu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości pozostaje zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji oraz innych środków odwoławczych, podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne i rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach. Skarga kasacyjna nie jest więc (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, gdy się weźmie nadto pod uwagę, że Konstytucja w art. 177 ust. 1 gwarantuje jedynie dwuinstancyjne postępowanie. Ewentualna możliwość dalszego postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe, które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

1. w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
2. istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
3. zachodzi nieważność postępowania lub
4. skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu cytowanego przepisu uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością i którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, LEX nr 180841). W sytuacji gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jest potrzeba wykładni przepisów prawa, konieczne jest określenie, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Wypada również dodać, że podobnie jak w przypadku gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest występujące w sprawie zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), nie zachodzi ona, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP – wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5).

Zagadnienie przedstawione w skardze kasacyjnej, jako problem prawny wymagający rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy ma co prawda charakter istotny, jest zagadnieniem ściśle jurydycznym oraz zostało przedstawione w sposób syntetyczny, jednakże nie ma cechy nowości, o którą chodzi w przesłance

wymienionej w art. 398⁴ § 2 k.p.c.; i w związku z tym nie wymaga rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy. Wątpliwość wskazywana przez skarżącego we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, sprowadzająca się do ustalenia wysokości emerytury policyjnej z uwzględnieniem wprowadzonej od dnia 16 marca 2009 r. zmiany zasad obliczania wysokości emerytury dla osób, które pozostawały w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r. i pełniły służbę w organach, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (jednolity tekst: Dz.U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425 ze zm.), została już wyjaśniona. Problem wskazany w skardze był przedmiotem rozstrzygnięć sądowych. Przede wszystkim Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 24 lutego 2010 r., K 6/09 (OTK-ZU 2012 Seria A 2010 Nr 2, poz. 15) potwierdził zgodność art. 15b ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy z art. 2, art. 10, art. 30, art. 32 i art. 67 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji. Jednocześnie Trybunał stwierdził, że przepis ten nie jest niezgodny z art. 42 Konstytucji. Także w uchwale z dnia 3 marca 2011 r., II UZP 2/11, (OSNP 2011 nr 15-16, poz. 210) Sąd Najwyższy przyjął, że za każdy rok pełnienia służby w latach 1944-1990 w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 emerytura – stosownie do art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy – wynosi 0,7% podstawy jej wymiaru, co oznacza, że wysokość emerytury wyliczanej wyłącznie za okresy pełnienia takiej służby może być niższa od 40% podstawy wymiaru tego świadczenia. Nie należy też pomijać analizowanego łącznie orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, w tym orzeczenia z dnia 14 maja 2013 r. nieuwzględniającego zarzutów skarżących, którym zmniejszono podstawę wymiaru do 0,7% za okres pracy w organach bezpieczeństwa, a ściślej uznającego te skargi za niedopuszczalne, co spowodowało ich nieprzyjęcie do rozpoznania (sprawa Cichopek i innych przeciwko Polsce - 15189/10 i dalsze).

Natomiast wobec wskazywanej w skardze kasacyjnej potrzeby wykładni art. 15b ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy w związku z art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji (...) i

wyjaśnienia czy okres służby w wydziale „B” KW MO w K., oraz w wydziale „B” KW MO w B., należy traktować jako służbę w organach bezpieczeństwa państwa, trzeba zwrócić uwagę, że powyższe było przedmiotem oceny Sądu jako okoliczność faktyczna sprawy, zaś podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów – *nota bene* zarzuty skargi nie objęły naruszenia żadnych przepisów postępowania.

Tym się kierując, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.